

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 6. april 2016
Sagsnummer: 2016-221

./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering supplerende samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

EU og internationalt
Den 5. april 2016
MFVM 063

SUPPLERENDE SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016

---

8. Finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken
– *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke

side 2

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) den 11. april 2016

8. **Finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken** **KOM-dokument foreligger ikke**

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. februar 2016.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

I forlængelsen af drøftelsen om finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016 vil Kommissionen specifikt præsentere mulighederne under Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016.

Baggrund

I forlængelsen af drøftelsen om finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016 vil Kommissionen specifikt præsentere mulighederne under Den Europæiske Ffond for Strategiske Investeringer (EFSI) på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016 med henblik på præsentation.

Formål og indhold

Finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken forventes drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016. Det forventes, at drøftelsen vil fokusere på mulighederne for at anvende finansielle instrumenter i bred forstand, herunder instrumenter, der allerede i dag kan anvendes under landdistriktsforordningen, samt øvrige finansielle redskaber, der knytter sig til mulighederne under den fælles markedsordning og arbejdet i Kommissionens Task Force for landbrugsmarkederne. Hertil kan også nationale ordninger forventes at blive drøftet.

Finansielle instrumenter under landdistriktspolitikken

Der er i dag mulighed for at anvende finansielle instrumenter i medlemsstaternes landdistriktsprogrammer med hjemmel i landdistriktsforordningen 1303/2013. Disse finansielle instrumenter tager sigter på at understøtte investeringer, som er finansielt bæredygtige men som trods dette ikke kan opnå tilstrækkelig finansiering fra markedskilder. Det vil sige, hvor der er konstateret markedssvigt eller suboptimale investeringsforhold. Finansielle instrumenter kan anvendes til finansieringsaktiviteter i form af lån eller kapitalandele, herunder risikokapital og garantier, som yder et væsentligt bidrag til EU's politikmål, for eksempel EU prioriteterne i landdistriktsprogrammet.

Ved at forbedre lånefaciliteterne for virksomhederne vil lånene eller garantistillelserne i princippet kunne gøres billigere og/eller mere tilgængelige, idet den kapital, der stilles til rådighed af EU under ordningen ikke skal forrentes. Heroverfor står, at anvendelsen af finansielle instrumenter er omfattet af de almindelige statsstøtteregele, hvilket vil sige, at for eksempel lånekapital ydet på baggrund af anvendelsen af finansielle instrumenter skal tilbydes på markedsvilkår. Det fremgår således af forordningens betragtninger, at finansielle instrumenter ikke bør fortrænge privat finansiering. I praksis vil instrumentet derfor primært kunne anvendes, hvor der er konstateret markedssvigt eller suboptimale investeringsforhold men derimod ikke som rentetilskudslån eller som yderligere lån med ringere sikkerhed, end hvad der er tilgængeligt på kommercielle vilkår.

I det danske landdistriktsprogram er det indtil videre besluttet ikke at anvende finansielle instrumenter som støtteform. Der har tidligere været overvejelser om at indføre et sådant i form af en kreditfacilitet for mere

lempelig lånefinansiering af generations- og ejerskifter på landbrugsbedrifter. Imidlertid eksisterer der allerede i dag finansieringsmuligheder på markedsvilkår med samme formål, for eksempel Landbrugets Finansieringsbank og Vækstfonden. Hertil kommer, at Landbrugets Finansieringsbank indtil videre har haft ledig kapital til investeringer og generationsskifte, hvorfor det vil kunne blive vanskeligt at konstatere markedssvigt eller suboptimale investeringsforhold i Danmark, som er forudsætningen for at anvende instrumentet. Det var ligeledes vurderingen, at gearingen ved finansielle instrumenter ikke oversteg gearingsmulighederne ved klassiske investeringsordninger.

Forsikringsordninger under landdistriktspolitikken

Foruden finansielle instrumenter rummer landdistriktsforordningen 1303/2013 mulighed for at yde støtte til finansielle bidrag til præmier til forsikring af afgrøder, dyr og planter og gensidige fonde til betaling af finansiell kompensation for økonomiske tab som følge af blandt andet ugunstige vejrforhold eller sygdomsudbrud. Forordningen indeholder også mulighed for etablering af et redskab til indkomststabilisering i form af finansielle bidrag til gensidige fonde, som yder kompensation til landbrugere for et voldsomt prisfald i deres indkomst.

Kommissionens task force for landbrugsmarkedene

Kommissionen har nedsat en task force med uafhængige eksperter til at drøfte mulighederne for at forbedre landmændenes situation i fødevarerforsyningskæden. Drøftelserne vil blandt andet omfatte markedstransparens, adgang for landmænd til finansielle instrumenter og future markeder, der kan inddæmme risiko for prisfald, muligheder for at arrangere kontraktuelle relationer inden for fødevarerekæden og juridiske muligheder for at organisere kollektive aktioner. Task forcen forventes at afslutte sit arbejde med en rapport til efteråret 2016, der kan indeholde anbefalinger om ændring af retsakter.

Den fælles markedsordning

Den fælles markedsordning 1308/2013 rummer mulighed for, at der i vinstøtteprogrammerne kan ydes støtte til høstforsikring, gensidige fonde og grøn høst for at dæmme op for krisituationer. Desuden kan der i regi af producentorganisationerne for frugt og grønt ydes støtte til høstforsikring med henblik på eventuelle som følge af naturkatastrofer, ugunstige vejrforhold, sygdomme eller skadedyrsangreb. Denne støtte vil i udgangspunktet være finansieret under budgettet for den fælles markedsordning.

Nationale ordninger

En række medlemsstater, særligt Spanien, opererer endvidere med nationale forsikringsordninger til forebyggelse af kriser, sygdomsudbrud og ekstreme klimatiske forhold. Disse ordninger er godkendt som national statsstøtte.

Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer

I forlængelsen af drøftelsen om finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016 vil Kommissionen specifikt præsentere mulighederne under Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSD) på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016.

For at fremme brugen af finansielle instrumenter indledte Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank (EIB) i foråret 2015 et samarbejde, og i december 2015 blev der præsenteret et garantiprogram, hvor EIB giver private banker en garanti til en del af udlånet til investeringer. Dermed reduceres bankernes risiko ved udlån, så udlånet kan øges eller betingelserne ved udlån kan reduceres, EIB er en offentlig bank ejet af medlemsstaterne, som ikke skal generere overskud.

I udmøntningen af Kommissionens Investeringsplan for Europa – den såkaldte 'Juncker Plan' i form af den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSD) – arbejdes der endvidere på at understøtte EIB's aktiviteter ved at tilføre EIB yderligere risikovillig lånekapital til investeringer.

Blandt de projekter som indtil 1. april 2016 har opnået medfinansiering gennem EFSD er to danske projekter – begge i energisektoren. Det ene er relateret til landbrug. Det drejer sig om et projekt om etablering af

Nordens største biogasanlæg i Tønder ”Envo Biogas Tønder A/S”. Omkring 120 landmænd skal levere gylle og energimajs til anlægget, som forventes færdigt primo 2017.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Drøftelsen har i sig selv ikke nogen statsfinansielle, samfundsøkonomiske, erhvervsmæssige eller lovgivningsmæssige konsekvenser, eller væsentlige konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Man vil forholde sig til konkrete initiativer, når de bliver fremlagt.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §-2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer bemærker, at angående tilgængeligheden af finansielle instrumenter i landbrugssektoren i Danmark, da lægger Landbrug & Fødevarer vægt på, at samarbejdet mellem Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank, og andre europæiske initiativer også bliver gjort operative for landbrugssektoren i Danmark, hvor det er relevant, og hvor det kan supplere eksisterende initiativer på en meningsfuld måde. Ligeledes kan man via Den Europæiske Investeringsfond arbejde for en udvidelse og forbedring af Vækstfondens nuværende etableringslånordning til landbrug.

Landbrug & Fødevarer er bekymret over aktuelle europæiske tendenser, herunder i den nyetablerede task force for landbrugsmarkederne, mod at indføre mere regulering af den europæiske fødevarekæde. Ikke mindst af hensyn til varernes frie bevægelighed i EU, er det afgørende for Landbrug & Fødevarer, at der ikke indføres obligatoriske og administrative tunge tiltag mv., der vil pålægge erhvervet – der oplever store konkurrence fra aktører udenfor EU – yderligere byrder. Tilpasning og konsolidering af landbrugs- og fødevarerektoren bør først og fremmest ske gennem fremme af stærke kooperativer, samt en bedre håndhævelse af eksisterende konkurrenceregler.

Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation (DOSO) mener, at samtlige finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken skal have bæredygtige målsætninger, der rækker ud over snæver økonomisk fordel for låntager og finansieringskilde. Offentlig støtte skal tilgodese offentlighedens interesser for dyrevelfærd, miljø, klima, biodiversitet og sundhed.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er åben overfor at drøfte finansielle instrumenter i forhold til landbrugspolitikken, idet man lægger vægt på markedsbaserede, effektive og ubureaukratiske ordninger. Regeringen støtter nedsættelsen af task force for landbrugsmarkederne, herunder fokus på adgang for landmænd til finansielle instrumenter og future markeder, der kan inddæmme risiko for prisfald. Regeringen finder, at øget brug af for eksempel forsikringsordninger på EU-plan bør sammenholdes med de nuværende støtteordninger på EU-plan, så det ikke overlapper med eksisterende markeds- eller indkomststøtte.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016, jf. samlenotat oversendt den 25. februar 2016.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.